

УДК 378.091.33-027.22:373.2.011.3-051:376

DOI <https://doi.org/10.32782/academ-ped.psyh-2026-10.05>**Лариса ВОРОНА**

докторка педагогічних наук, доцентка,

в.о. завідувача кафедри спеціальної освіти,

Державний заклад «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»

voronali@ukr.net

ORCID: 0000-0001-9878-6547**Ірина ГРЕЧИШКІНА**

кандидатка педагогічних наук, доцентка,

в.о. завідувача кафедри розвитку дитини раннього і дошкільного віку,

Державний заклад «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»

grechishkina0807@gmail.com

ORCID: 0000-0002-3669-0731**Ірина МАКАРЕНКО**

кандидатка педагогічних наук, доцентка,

доцентка кафедри спеціальної освіти,

Державний заклад «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»

makarenkoirina2405@gmail.com

ORCID: 0000-0002-8187-5217

КЕЙС-МЕТОД ЯК ЗАСІБ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДО РОБОТИ З ДІТЬМИ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ

Анотація. *Мета статті* полягає у теоретичному обґрунтуванні можливостей кейс-методу як ефективного засобу професійної підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти до роботи з дітьми з особливими освітніми потребами, визначенні його педагогічного потенціалу та особливостей застосування в освітньому процесі закладів вищої освіти. **Методологія** дослідження ґрунтується на компетентнісному, особистісно орієнтованому та практико-орієнтованому підходах. Для досягнення поставленої мети використано комплекс взаємодоповнювальних методів дослідження: аналіз, синтез, порівняння, узагальнення та систематизацію науково-педагогічної літератури, нормативно-правових документів у сфері дошкільної й інклюзивної освіти, а також моделювання педагогічних ситуацій із використанням кейс-методу. **Наукова новизна** дослідження полягає у теоретичному обґрунтуванні педагогічного потенціалу кейс-методу як засобу формування професійної готовності майбутніх вихователів до роботи з дітьми з особливими освітніми потребами; уточненні особливостей використання різних типів педагогічних кейсів у професійній підготовці здобувачів вищої освіти; визначенні їхньої ролі у розвитку професійного мислення, аналітичних, комунікативних і рефлексивних умінь, необхідних для ефективної діяльності в умовах інклюзивного освітнього середовища. **Висновки.** Обґрунтовано, що кейс-метод є ефективним засобом професійної підготовки майбутніх вихователів, оскільки забезпечує інтеграцію теоретичного та практичного складників навчання, сприяє розвитку здатності аналізувати професійні ситуації, приймати педагогічно доцільні рішення, працювати в команді психолого-педагогічного супроводу та здійснювати індивідуалізований підхід до дітей з особливими освітніми потребами. Доведено доцільність використання структурованих, аналітичних, неструктурованих і творчих кейсів у процесі професійної підготовки майбутніх вихователів. Перспектива подальших досліджень пов'язана з розробленням системи педагогічних кейсів та визначенням організаційно-методичних умов їх ефективного впровадження в освітній процес закладів вищої освіти.

Ключові слова: кейс-метод, професійна підготовка, майбутні вихователі, заклад дошкільної освіти, діти з особливими освітніми потребами, інклюзивна освіта, педагогічний кейс, практико-орієнтоване навчання, заклад вищої освіти.

© Л. Ворона, І. Гречишкіна, І. Макаренко, 2026

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)

Larysa VORONA

*Doctor of Pedagogical Sciences, Associate Professor,
Acting Head of the Department of Special Education,
State Institution "Luhansk Taras Shevchenko National University"
voronali@ukr.net
ORCID: 0000-0001-9878-6547*

Iryna HRECHYSHKINA

*Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor,
Acting Head of the Department of Early and Preschool Child Development,
State Institution "Luhansk Taras Shevchenko National University"
grechishkina0807@gmail.com
ORCID: 0000-0002-3669-0731*

Iryna MAKARENKO

*Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Special Education,
State Institution "Luhansk Taras Shevchenko National University"
makarenkoirina2405@gmail.com
ORCID: 0000-0002-8187-5217*

**CASE METHOD AS A MEANS OF PROFESSIONAL TRAINING
OF FUTURE PRESCHOOL TEACHERS FOR WORKING WITH CHILDREN
WITH SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS**

Abstract. Purpose. The purpose of the article is to provide a theoretical substantiation of the potential of the case method as an effective tool for preparing future preschool teachers to work with children with special educational needs, as well as to determine its pedagogical potential and the specific features of its implementation in the educational process of higher education institutions. **Methodology.** The research is based on the competency-based, learner-centered, and practice-oriented approaches. To achieve the research purpose, a set of complementary research methods was employed, including analysis, synthesis, comparison, generalization, and systematization of scholarly pedagogical literature and regulatory documents in the field of preschool and inclusive education, as well as the modeling of pedagogical situations through the use of the case method. **Scientific novelty.** The scientific novelty of the study lies in the theoretical substantiation of the pedagogical potential of the case method as a means of developing future preschool teachers' professional readiness to work with children with special educational needs; in specifying the features of applying different types of pedagogical cases in teacher education; and in identifying their role in developing professional thinking, analytical, communicative, and reflective skills required for effective work in an inclusive educational environment. **Conclusions.** The study substantiates that the case method is an effective tool for the professional preparation of future preschool teachers, as it ensures the integration of theoretical knowledge with practical training, promotes the development of the ability to analyze professional situations, make pedagogically sound decisions, cooperate within multidisciplinary support teams, and implement an individualized approach to children with special educational needs. The expediency of using structured, analytical, unstructured, and creative cases in the professional training of future preschool teachers has been demonstrated. Prospects for further research include the development of a system of pedagogical cases and the identification of organizational and methodological conditions for their effective implementation in the educational process of higher education institutions.

Key words: case method, professional training, future preschool teachers, preschool education institution, children with special educational needs, inclusive education, pedagogical case, practice-oriented learning, higher education institution.

Постановка проблеми. Трансформація сучасної системи вищої педагогічної освіти в контексті розвитку інклюзивної освіти актуалізує проблему пошуку ефективних технологій професійної підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти до роботи з дітьми з особливими освітніми потребами

(ООП). Підвищення вимог до професійної компетентності сучасного педагога актуалізує пошук і використання таких методів та засобів навчання, які забезпечують не лише засвоєння теоретичних знань, а й формування здатності застосовувати їх у практичній діяльності. Особливої уваги потребують освітні підходи, що

сприяють розвитку професійного мислення, умінь аналізувати педагогічні ситуації та приймати виважені рішення в умовах невизначеності. У цьому аспекті кейс-метод розглядаємо як один із дієвих засобів професійної підготовки майбутніх вихователів, оскільки його використання дає змогу моделювати ситуації, наближені до реальної педагогічної практики, та формувати готовність до конструктивної взаємодії з дітьми з особливими освітніми потребами, їхніми родинами й фахівцями команди психолого-педагогічного супроводу.

Аналіз джерел та останніх досліджень. Теоретичне підґрунтя дослідження становлять праці вітчизняних і зарубіжних учених, присвячені проблемі використання кейс-методу в освітньому процесі. Зокрема, особливості розроблення та застосування кейсів у професійній підготовці фахівців досліджували К. Крістенсен, Л. Барнс, А. Хансен, С. Ерскін, М. Ліндерс та інші зарубіжні науковці. Питання використання інтерактивних технологій навчання, зокрема методу аналізу ситуацій, у педагогічній освіті розглядали О. Пометун, Л. Мирошніченко та інші українські дослідники. У працях зазначених учених розкрито потенціал кейс-методу щодо розвитку аналітичного мислення, формування навичок прийняття рішень, професійної рефлексії та практичної готовності майбутніх фахівців.

Водночас, незважаючи на наявність значної кількості наукових праць, присвячених означеній проблемі, питання цілеспрямованого використання кейс-методу у формуванні готовності майбутніх вихователів до роботи з дітьми з особливими освітніми потребами залишається недостатньо розробленим. Потребують подальшого уточнення його педагогічні можливості, змістове наповнення та методичні умови застосування в освітньому процесі закладів вищої освіти. Саме це актуалізує необхідність дослідження кейс-методу як засобу вдосконалення професійної підготовки майбутніх вихователів і пов'язує його із сучасними завданнями модернізації педагогічної освіти та реалізації принципів інклюзивного навчання у закладах дошкільної освіти.

Мета статті – теоретичне обґрунтування та розкриття можливостей кейс-методу як ефективного засобу професійної підготовки майбутніх вихователів до роботи з дітьми з

особливими освітніми потребами, визначення його педагогічного потенціалу, особливостей застосування в освітньому процесі закладів вищої освіти та впливу на формування професійних компетентностей, необхідних для реалізації інклюзивної освіти.

Для досягнення поставленої мети визначено **такі завдання** дослідження: розкрити сутність і педагогічний потенціал кейс-методу; обґрунтувати можливості його використання у професійній підготовці майбутніх вихователів до роботи з дітьми з особливими освітніми потребами; визначити особливості застосування педагогічних кейсів в освітньому процесі закладів вищої освіти.

Виклад основного матеріалу. Сучасна професійна підготовка майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти ґрунтується на компетентнісному (Дж. Равен, В. Байденко, Н. Бібік, Л. Березовська, Ф. Вайнерт, С. Діхтяренко, О. Овчарук та ін.), особистісно-орієнтованому (Г. Балл, І. Бех, О. Бондаревська, О. Доманюк, І. Зязюн, А. Маслоу, О. Пехота, Ю. Тимош, М. Чобітько, К. Роджерс та ін.) і практико-орієнтованому (Д. Колб, Д. Шон, Дж. Дьюї, С. Сисоєва, Н. Ничкало, В. Кремень, О. Дубасенюк та ін.) методологічних підходах, що передбачають формування у здобувачів вищої освіти здатності ефективно діяти в реальних професійних ситуаціях. Особливої актуальності це набуває в умовах розвитку інклюзивної освіти, коли вихователь має бути готовим до роботи з дітьми з особливими освітніми потребами, урахувати їхні індивідуальні можливості, освітні потреби та забезпечувати створення безпечного, доступного й розвивального освітнього середовища.

Професійна діяльність вихователя в інклюзивній групі є багатокомпонентною та потребує сформованості комплексу професійних компетентностей: психолого-педагогічної, інклюзивної, комунікативної, методичної, рефлексивної та організаційної [1; 6]. Відповідно до професійного стандарту «Вихователь закладу дошкільної освіти», педагог має володіти здатністю організовувати освітній процес з урахуванням індивідуальних особливостей дітей, здійснювати педагогічну взаємодію та забезпечувати умови для їхнього всебічного розвитку. Майбутній вихователь повинен уміти аналізувати особливості розвитку дитини,

добирати ефективні методи й форми роботи, взаємодіяти з батьками та членами команди психолого-педагогічного супроводу, а також приймати педагогічно доцільні рішення у нестандартних професійних ситуаціях [1].

З огляду на зазначене, особливої уваги потребує добір таких методів навчання, які забезпечують практичну спрямованість професійної підготовки та створюють умови для наближення освітнього процесу до реальної педагогічної діяльності. Одним із таких методів є кейс-метод (case study, метод аналізу ситуацій), сутність якого полягає у використанні та аналізі конкретних професійних ситуацій, що відображають реальні або змодельовані проблеми практичної діяльності.

Аналіз науково-педагогічної літератури показав, що поняття «кейс-метод» розглядається як метод навчання та ґрунтується на аналізі конкретних ситуацій, наближених до реальних умов професійної діяльності. Так, у межах цього дослідження кейс-метод розглядаємо як засіб професійної підготовки майбутніх вихователів, що забезпечує моделювання педагогічних ситуацій, розвиток аналітичних умінь, формування професійної рефлексії та готовності до прийняття рішень у процесі роботи з дітьми з особливими освітніми потребами.

Поняття «кейс» у загальному значенні пов'язане з поняттям «випадок, ситуація, обставина», що у «Великому тлумачному словнику сучасної української мови» трактується як окремий факт, подія або сукупність обставин, які потребують розгляду й аналізу [2].

У «Словнику іншомовних слів» за редакцією О. Мельничука це поняття, пов'язане з аналізом конкретних ситуацій, визначається як метод ситуаційного аналізу, що передбачає використання реальних випадків в освітньому процесі [7].

Відповідно до тлумачення, поданого у «Collins English Dictionary», термін «case study» означає детальний аналіз окремого випадку або сукупності випадків із метою їх вивчення, осмислення та подальшого узагальнення отриманих результатів [13]. У педагогічному контексті це дає змогу розглядати кейс-метод як засіб активного навчання, спрямований на формування вмінь аналізувати професійні ситуації, приймати рішення

та застосовувати теоретичні знання на практиці.

Кейс-метод сформувався як інтерактивна технологія навчання, спрямована на поєднання теоретичних знань із практичним досвідом через аналіз проблемних ситуацій, пошук альтернативних шляхів їх вирішення та прийняття обґрунтованих рішень. Значного розвитку цей метод набув у діяльності Гарвардської школи бізнесу, представники якої К. Крістенсен, Л. Барнс та А. Хансен обґрунтували особливості використання кейсів у процесі професійної підготовки фахівців [12].

Аналіз науково-педагогічних джерел засвідчує, що кейс-метод є ефективним засобом організації освітнього процесу, який забезпечує активне застосування теоретичних знань для розв'язання професійно орієнтованих завдань. Його використання сприяє розвитку самостійності мислення здобувачів освіти, формуванню вмінь аналізувати різні позиції, вести конструктивний діалог та аргументовано обстоювати власну думку. Робота з кейсами також забезпечує розвиток аналітичних і рефлексивних умінь, навичок командної взаємодії та здатності знаходити оптимальні рішення у проблемних професійних ситуаціях [5, с. 94–99]. Ефективність кейс-методу у професійній підготовці майбутніх вихователів забезпечується дотриманням принципів проблемності, практичної спрямованості, активної взаємодії учасників освітнього процесу, варіативності рішень та рефлексивного аналізу результатів діяльності.

Зазначимо, що кейси певною мірою подібні до традиційних навчальних завдань або вправ, однак мають низку суттєвих відмінностей. Їх використання спрямоване не лише на засвоєння теоретичних знань, а й на формування практичних умінь, розвиток здатності аналізувати складні, нестандартні та недостатньо структуровані проблемні ситуації, а також знаходити й обґрунтовувати можливі шляхи їх вирішення.

У процесі професійної підготовки майбутніх вихователів особливого значення набуває використання кейсів, зміст яких відтворює проблемні ситуації, характерні для інклюзивної практики закладів дошкільної освіти. Доцільним є моделювання ситуацій, пов'язаних з адаптацією дитини до умов закладу дошкільної освіти, організацією

освітнього процесу з урахуванням її індивідуальних потреб, налагодженням взаємодії з батьками та координацією діяльності членів команди психолого-педагогічного супроводу. Робота з такими кейсами сприяє формуванню у здобувачів умінь аналізувати педагогічні ситуації, передбачати можливі наслідки прийнятих рішень, вибирати доцільні стратегії педагогічної взаємодії та поступово набувати досвіду професійної діяльності в умовах інклюзивного освітнього середовища.

Ефективність використання кейс-методу значною мірою залежить від якості розроблення навчальних кейсів. Вони мають відповідати реальним умовам діяльності закладу дошкільної освіти, містити опис проблемної ситуації, необхідні вихідні дані, запитання для аналізу та завдання, спрямовані на прийняття педагогічних рішень. Доцільним є використання різних типів кейсів: ситуаційних, проблемних, аналітичних, рольових та комплексних, що дає змогу поступово ускладнювати зміст навчальної діяльності здобувачів.

Використання кейс-методу в процесі професійної підготовки майбутніх вихователів спрямоване не лише на засвоєння способів розв'язання педагогічних проблем, а й на розвиток особистісно-професійних якостей майбутнього фахівця. Аналіз змодельованих ситуацій інклюзивної практики формує у здобувачів відповідальне ставлення до прийнятих педагогічних рішень, здатність до командної взаємодії, самоаналізу та професійної рефлексії. Водночас залучення до розгляду практично орієнтованих кейсів підвищує мотивацію до навчання, активізує пізнавальну діяльність і забезпечує набуття первинного професійного досвіду ще на етапі підготовки у закладі вищої освіти.

Кейс-метод забезпечує активне залучення здобувача освіти до процесу аналізу та розв'язання проблемних ситуацій, перетворюючи його з пасивного споживача інформації на активного учасника освітнього процесу, що сприяє ефективному поєднанню теоретичних знань із практичним досвідом [4, с. 48–58; 5, с. 94–99; 8; 9].

Дидактична цінність педагогічних кейсів значною мірою визначається їхньою структурою та рівнем складності. Залежно від особливостей побудови й характеру проблемної

ситуації виділяють кілька видів кейсів: структуровані кейси містять чітко визначену проблему, обмежений обсяг інформації та передбачають можливість визначення найбільш оптимального варіанта її розв'язання; кейс-нариси характеризуються більшим обсягом інформації, зазвичай представленої у вигляді кількох сторінок тексту з додатковими матеріалами, що потребують детального аналізу; великі неструктуровані кейси містять значний обсяг різноманітної інформації, серед якої можуть бути як необхідні, так і другорядні відомості; кейси-першовідкривачі орієнтовані на пошук нових, нестандартних рішень, оскільки не мають заздалегідь визначеного варіанта відповіді й передбачають творче застосування знань та професійного досвіду [11]. Робота з такими кейсами потребує уміння виокремлювати суттєві факти, аналізувати проблему та самостійно визначати напрями її вирішення. У процесі підготовки майбутніх вихователів до роботи з дітьми з особливими освітніми потребами найбільш доцільним є використання неструктурованих і кейсів-першовідкривачів, оскільки саме вони моделюють реальні педагогічні ситуації, що потребують комплексного аналізу, урахування індивідуальних особливостей дитини та прийняття професійно обґрунтованих рішень.

Наприклад, у процесі підготовки майбутніх вихователів можуть використовуватися такі види педагогічних кейсів:

Структурований кейс: «У середню групу закладу дошкільної освіти прийшла дитина з розладами аутистичного спектра. Дитина уникає контакту з однолітками, не бере участі у спільних іграх, негативно реагує на зміну режимних моментів. Вихователю необхідно визначити першочергові педагогічні дії щодо адаптації дитини до умов групи». Такий кейс передбачає аналіз конкретної ситуації та вибір найбільш доцільних педагогічних дій.

Кейс-нарис: «У закладі дошкільної освіти функціонує інклюзивна група, до якої зараховано дитину з порушеннями мовленнєвого розвитку. Вихователь помічає, що дитина уникає участі в колективних іграх, має труднощі у встановленні контакту з однолітками, а батьки висловлюють занепокоєння щодо її адаптації. Необхідно проаналізувати можливі причини труднощів, визначити напрями педагогічної

підтримки дитини та запропонувати шляхи взаємодії з родиною й фахівцями супроводу». Такий вид кейсу передбачає комплексний аналіз ситуації, урахування різних чинників та пошук декількох можливих варіантів вирішення проблеми [4, с. 48–58; 5, с. 94–99; 8; 9].

Великий неструктурований кейс: «У групі закладу дошкільної освіти виховується дитина з особливими освітніми потребами, яка має труднощі у комунікації, саморегуляції поведінки та включенні у спільну діяльність. Вихователь стикається з необхідністю адаптації освітнього середовища, добору відповідних методів роботи, організації взаємодії з асистентом вихователя, практичним психологом і батьками дитини. Проаналізуйте представлену ситуацію, визначте основні проблеми та розробіть комплекс педагогічних заходів щодо забезпечення успішної інтеграції дитини в освітній процес». Робота з таким кейсом потребує від здобувачів умінь виокремлювати головні проблеми серед значного обсягу інформації, здійснювати аналіз педагогічної ситуації та самостійно визначати стратегію дій [4, с. 48–58; 5, с. 94–99; 8; 9].

Кейс-першовідкривач: «У процесі організації освітньої діяльності вихователь помітив, що дитина з особливими освітніми потребами по-різному реагує на запропоновані форми взаємодії та не виявляє інтересу до традиційних видів діяльності. Запропонуйте власну модель педагогічної підтримки дитини, визначте можливі методи та форми роботи,

обґрунтуйте їх доцільність». Такий кейс не передбачає єдиного правильного рішення, а стимулює творче професійне мислення, здатність до педагогічного пошуку та розроблення індивідуальних стратегій підтримки дитини.

Висновки. Отже, кейс-метод є ефективним засобом професійної підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти до роботи з дітьми з особливими освітніми потребами, оскільки забезпечує поєднання теоретичних знань із практичним досвідом, наближаючи освітній процес у закладі вищої освіти до реальних умов педагогічної діяльності. Використання педагогічних кейсів сприяє розвитку професійного мислення, аналітичних і комунікативних умінь, формуванню здатності приймати обґрунтовані рішення в нестандартних ситуаціях, що є необхідними складниками професійної компетентності сучасного вихователя.

Застосування кейс-методу в підготовці майбутніх педагогів до роботи в умовах інклюзивної освіти створює можливості для моделювання різноманітних ситуацій педагогічної взаємодії з дітьми з особливими освітніми потребами, їхніми батьками та фахівцями команди психолого-педагогічного супроводу.

Перспективу подальших досліджень убачаємо у розробленні системи педагогічних кейсів для освітніх компонентів професійної підготовки майбутніх вихователів та визначенні методичних умов їх ефективного використання в освітньому процесі закладів вищої освіти.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Базовий компонент дошкільної освіти (Державний стандарт дошкільної освіти) нова редакція Наказ МОН України № 33 від 12.01.2021 37 с. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/bazovij-komponent-doshkilnoyi-osvitiv-ukrayini>
2. Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. Київ; Ірпінь: Перун, 2005. VIII, 1728 с.
3. Гречишкіна І., Макаренко І. Створення інклюзивного художньо-освітнього середовища у ЗДО: дидактичний підхід. *Acta Paedagogica Volynienses*. Луцьк: Волинський нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2025. № 4. С. 3–8. DOI: <https://doi.org/10.32782/apv/2025.4.1>
4. Друганова О. М., Мартиненко І. І. Кейс-технологія як ефективний спосіб підготовки сучасного викладача вищої школи. *Теорія та методика навчання та виховання: зб. наук. пр. Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди*. 2019. № 46. С. 48–58. DOI: 10.34142/23128046.2019.46.04 (дата звернення: 14.07.2026)
5. Пашенко Т. Кейс-метод як сучасна технологія навчання спеціальних дисциплін. *Молодь і ринок*. 2015. № 8. С. 94–99. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2015_8_22 (дата звернення: 14.07.2026)
6. Про затвердження професійного стандарту «Вихователь закладу дошкільної освіти»: наказ Міністерства економіки України від 19 жовтня 2021 р. № 755-21. Київ, 2021. URL: https://register.nqa.gov.ua/uploads/0/357-nakaz_755.pdf (дата звернення: 14.07.2026)

7. Словник іншомовних слів, за редакцією члена-кореспондента АН УРСР О. С. Мельничука – 1-е видання, Київ : Українська радянська енциклопедія (УРЕ), 1974. 776 с.
8. Сурмін Ю.П. Кейс-метод: становлення та розвиток в Україні. *Вісник Національної академії державного управління при Президентові України*. 2015. № 2. С. 19–28. URL: <http://visnyk.academy.gov.ua/wp-content/uploads/2015/06/04.pdf>
9. Сурмін Ю.П., Сидоренко О.І. Створення кейса: практичні поради. К.: Навч.-метод. центр «Консорціум із удосконалення менеджмент-освіти в Україні», 2012. 48 с.
10. Швардак М. В. Технології педагогічного менеджменту: збірник кейсів. Навчально-методичний посібник для здобувачів денної та заочної форм навчання другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальностей 011 «Освітні, педагогічні науки», 073 «Менеджмент». Мукачево: МДУ, 2021. 40 с.
11. Шевченко О.П. Педагогічні умови використання кейс-методу в процесі вивчення гуманітарних дисциплін у вищих технічних навчальних закладах: автореф. дис. ... канд. пед. наук: спец. 13.00.04 – теорія та методика професійної освіти. Луганськ, 2011. 22 с.
12. Barnes L. B., Christensen C. R., Hansen A. J. *Teaching and the Case Method: Text, Cases, and Readings*. 3rd ed. Boston: Harvard Business School Press, 1994. 412 p.
13. Guha M. Collins English Dictionary (Reference edition). *Reference Reviews*. 2016. Vol. 30, No. 4. P. 20–28. DOI: 10.1108/RR-02-2016-0029.

REFERENCES:

1. Bazovyi komponent doshkilnoi osvity (Derzhavnyi standart doshkilnoi osvity): nova redaktsiia [Basic component of preschool education (State standard of preschool education): New edition]. (2021). Nakaz MON Ukrainy № 33 vid 12.01.2021. <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/bazovij-komponent-doshkilnoyi-osvitiv-ukrayini> [in Ukrainian].
2. Busel, V. T. (Ed.). (2005). *Velykyi tlumachnyi slovnyk suchasnoi ukrainskoi movy [Great explanatory dictionary of the modern Ukrainian language]*. Perun. [in Ukrainian].
3. Hrechyskhina, I., & Makarenko, I. (2025). Stvorennia inkliuzyvnoho khudozhno-osvitnoho seredovyscha u ZDO: Dydaktychnyi pidkhid [Creating an inclusive artistic and educational environment in preschool education institutions: A didactic approach]. *Acta Paedagogica Volynienses*, (4), 3–8. DOI: <https://doi.org/10.32782/apv/2025.4.1> [in Ukrainian].
4. Druhanova, O. M., & Martynenko, I. I. (2019). Keis-tekhnohiiia yak efektyvnyi sposib pidhotovky suchasnoho vykladacha vyshchoi shkoly [Case technology as an effective method of training a modern higher education teacher]. *Teoriia ta metodyka navchannia ta vykhovannia*, (46), 48–58. <https://doi.org/10.34142/23128046.2019.46.04> [in Ukrainian].
5. Pashchenko, T. (2015). Keis-metod yak suchasna tekhnolohiia navchannia spetsialnykh dystsyplin [The case method as a modern technology for teaching specialized disciplines]. *Molod i rynok*, (8), 94–99. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2015_8_22 [in Ukrainian].
6. Ministry of Economy of Ukraine. (2021). *Pro zatverdzhennia profesiinoho standartu “Vykhovatel zakladu doshkilnoi osvity”: Nakaz vid 19 zhovtnia 2021 roku № 755-21 [On approval of the Professional Standard “Preschool Education Institution Teacher”: Order No. 755-21 of October 19, 2021]*. https://register.nqa.gov.ua/uploads/0/357-nakaz_755.pdf [in Ukrainian].
7. Melnychuk, O. S. (Ed.). (1974). *Slovnyk inshomovnykh sliv [Dictionary of foreign words]*. Ukrainska Radianska Entsyklopediia. [in Ukrainian].
8. Surmin, Yu. P. (2015). Keis-metod: Stanovlennia ta rozvytok v Ukraini [The case method: Formation and development in Ukraine]. *Visnyk Natsionalnoi akademii derzhavnoho upravlinnia pry Prezidentovi Ukrainy*, (2), 19–28. <http://visnyk.academy.gov.ua/wp-content/uploads/2015/06/04.pdf> [in Ukrainian].
9. Surmin, Yu. P., & Sydorenko, O. I. (2012). *Stvorennia keisa: Praktychni porady [Developing a case: Practical recommendations]*. Navchalno-metodychnyi tsentr “Konsortsium iz udoskonalennia menedzhment-osvity v Ukraini”. [in Ukrainian].
10. Shvardak, M. V. (2021). *Tekhnolohii pedahohichnoho menedzhmentu: Zbirnyk keisiv [Technologies of pedagogical management: A collection of cases]*. Mukachevo State University. [in Ukrainian].
11. Shevchenko, O. P. (2011). Pedahohichni umovy vykorystannia keis-metodu v protsesi vyvchennia humanitarnykh dystsyplin u vyshchykh tekhnichnykh navchalnykh zakladakh [Pedagogical conditions for the use of the case method in teaching humanities at higher technical educational institutions]. *Extended abstract of Candidate's thesis. Luhansk*. [in Ukrainian].

12. Barnes, L. B., Christensen, C. R., & Hansen, A. J. (1994). *Teaching and the case method: Text, cases, and readings* (3rd ed.). Harvard Business School Press [in English].

13. Guha, M. (2016). Collins English Dictionary (Reference edition). *Reference Reviews*, 30(4), 20–28. <https://doi.org/10.1108/RR-02-2016-0029> [in English].

Дата першого надходження статті до видання: 17.07.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 17.08.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 19.10.2026